

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000

Jonkowo-Warkały w województwie warmińsko - mazurskim

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Dofinansowane ze środków Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

**Wykonawca:
Klub Przyrodników**

na zlecenie Polskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków

Autorzy:

**Robert Stańko – koordynator projektu PZO, ekspert botanik
Dorota Horabik – starszy specjalista przyrodnik, ekspert hydrolog**

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Dofinansowane ze środków Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Spis treści

1. Etap wstępny pracy nad Planem	5
1.1. Informacje ogólne	5
1.2. Ustalenie terenu objętego Planem	5
1.2.1. Zestawienie dokumentów planistycznych mogących mieć wpływ na powierzchnię obszaru Natura 2000 objętą PZO	6
1.2.2. Teren objęty planem	6
1.3. Mapa obszaru Natura 2000	6
1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu	8
1.5. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem	10
1.6. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu	12
1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności	13
1.8. Zespół Lokalnej Współpracy - zostanie uzupełnione po I spotkaniu konsultacyjnym	14
2. Etap II Opracowanie projektu Planu	14
Moduł A	15
2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony	15
2.2. Ogólna charakterystyka obszaru	15
2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów	16
2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka	17
2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego	17
2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane	23
2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych	25
2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru	27
2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru	28
Moduł B	28
3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem	28
4. Analiza zagrożeń	43
5. Cele działań ochronnych	44
Moduł C	46
6. Ustalenie działań ochronnych	46
7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony	47
8. Wskazania do dokumentów planistycznych	50
9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony	51

10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic	51
11. Zestawienie uwag i wniosków	52
12. Literatura	52

Załączniki graficzne i fotografie.

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Dofinansowane ze środków Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Szablon projektu dokumentacji Planu

Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLH280039 Jonkowo - Warkały w województwie warmińsko - mazurskim

1. Etap wstępny pracy nad Planem

1.1. Informacje ogólne

Nazwa obszaru	Jonkowo - Warkały
Kod obszaru	PLH280039
Opis granic obszaru	Tabela punktów załamania granic (załącznik nr 1)
SDF	Plik PDF Standardowego Formularza Danych (załącznik nr 2)
Położenie	Województwo warmińsko – mazurskie, powiat olsztyński, gmina Jonkowo
Powierzchnia obszaru (w ha)	226,5 ha
Status prawny	obszar zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej 2011/64/UE jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny – Dz.U. L 33 z 8/02/2011).
Termin przystąpienia do sporządzenia Planu	28-12-2011
Termin zatwierdzenia Planu	
Koordynator Planu	Robert Stańko, robert.stanko@onet.eu +48 68-3828236
Planista Regionalny	Iwona Mirowska-Ibron, tel.: 89 537 21 09, fax: 89 523 24 05 e-mail: iwona.mirowska-ibron.olsztyn@rdos.gov.pl
Sprawujący nadzór	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie ul. Dworcowa 60 10-437 Olsztyn tel. (89) 537 21 00 sekretariat.olsztyn@rdos.gov.pl

1.2 Ustalenie terenu objętego Planem

1.2.1 Zestawienie dokumentów planistycznych mogących mieć wpływ na powierzchnię obszaru Natura 2000 objętą PZO

L.p.	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu ze sporządzania PZO	Powierzchnia [ha]
1	Nadleśnictwo Kudypy	Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Kudypy na okres od 01.01.2004 r. do 31.12.2013 r.	nie zachodzą przesłanki uzasadniające wyłączenie części terenu ze sporządzenia PZO	-

1.2.2 Teren objęty planem

Nazwa	Procent powierzchni obszaru, dla którego sporządza się PZO	Powierzchnia [ha]
Plan zadań ochronnych dla obszaru PLH280039 Jonkowo -Warkały	100%	226,5 ha

1.3. Mapa obszaru Natura 2000

1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu

1. Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6(1) dyrektywy siedliskowej (DYREKTYWA RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dz. U. L 206 z 22.7.1992 ze zm.).
1. Obszar Natura 2000 Jonkowo - Warkały o powierzchni 226,5 ha został zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej 2011/64/UE jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny – Dz.U. L 33 z 8/02/2011).
2. Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jonkowo - Warkały PLH280039 sporządzony został zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U.Nr 34, poz.186 z późn. zm.). W trakcie przygotowywania projektu planu ustalony został teren objęty projektem oraz przedmioty ochrony obszaru, sformułowane zostały założenia do sporządzenia projektu planu, informacja o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych podana została do publicznej wiadomości, zidentyfikowane zostały zainteresowane osoby i podmioty prowadzące działalność w obrębie obszaru Natura, sformułowany został projekt planu, który zostanie uzgodniony zgodnie z art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
3. Plan zadań ochronnych dotyczyć będzie całego obszaru Natura 2000 – nie stwierdzono by zachodziły przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody.
4. Jego głównym celem będzie określenie działań i sformułowanie zapisów pozwalających na skuteczną ochronę gatunków i siedlisk wskazanych jako przedmioty ochrony; wykonane zostaną również ekspertyzy służące uzupełnieniu informacji o Obszarze.
5. Wg Standardowego Formularza Danych w obszarze ochronie podlegają 3 siedlisk z załącznika I Dyrektywy siedliskowej: naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne - 3160, torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*) - 7140, bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino*) – 91D0.
6. Lista przedmiotów ochrony może ulec zmianie w toku prac nad projektem planu.
7. Plan zadań ochronnych (PZO) jest narzędziem ochrony siedlisk i gatunków stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000. Ustalenia planu mogą jednak dotyczyć również terenów znajdujących się poza granicami obszaru, jeśli są istotne dla zachowania lub przywrócenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz zachowania spójności sieci Natura 2000, w tym utrzymania korytarzy migracyjnych. Podstawowym celem opracowania projektu PZO jest szybkie podjęcie działań, niezbędnych do zachowania przedmiotów ochrony. Obowiązek sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r.; Nr 151; poz. 1220, z późn. zm.). Szczegółowy zakres dokumentu określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U. z 2010 r.; Nr 34; poz.186 z późn. zm.).
8. Zakres prac koniecznych dla sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje:

- opisanie granic obszaru w formie wektorowej warstwy informacyjnej;
 - zgromadzenie, zweryfikowanie i uzupełnienie informacji o obszarze i przedmiotach ochrony, istotnych dla ich ochrony;
 - ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony;
 - identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń;
 - ustalenie celów działań ochronnych;
 - ustalenie działań ochronnych wynikających z ustalonych celów działań ochronnych;
 - ustalenie koniecznych zmian obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów urządzania lasu;
 - ocenę potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru oraz terminu jego sporządzenia;
 - sporządzenie dokumentacji projektu planu zadań ochronnych w formie elektronicznej, opracowanej w formie opisu tekstowego, zestawień tabelarycznych, przedstawień graficznych, map, baz danych, w tym cyfrowych warstw informacyjnych.
9. PZO sporządza się w oparciu o istniejącą i możliwą do szybkiego zebrania wiedzę na temat obszaru Natura 2000. W ramach procesu planistycznego należy przeprowadzić niezbędne badania terenowe i ustalić czy szczegółowe inwentaryzacje są potrzebne do właściwego określenia działań ochronnych. Plan zadań ochronnych sporządza się na okres 10 lat. Jest on ustanawiany zarządzeniem regionalnego dyrektora ochrony środowiska.
10. Skutki ustanowionego PZO dla obszaru Natura 2000 to między innymi:
- określenie zakresu rzeczowego i kosztów działań niezbędnych dla ochrony obszaru wraz z ich harmonogramem, umożliwiającym występowanie o środki na ich wykonanie;
 - ustanowienie formalnych podstaw występowania o środki na wykonanie niezbędnych prac;
 - podsumowanie wiedzy o obszarze i przedmiotach ochrony, służącej do późniejszego śledzenia zmian oraz określenie w jakim zakresie wymaga uzupełnienia;
 - ustalenie systemu monitorowania stanu przedmiotów ochrony, w tym skutków prowadzonych działań ochronnych;
 - ułatwienie kwalifikowania przedsięwzięć/działań pod kątem możliwości wywierania negatywnego wpływu na obszar, z zastrzeżeniem, że przedsięwzięcie/działania nie ujęte w planie jako zagrożenia należy traktować jako mogące potencjalnie znacząco negatywnie oddziaływać na obszar;
 - określenie „założeń ochrony obszaru” i celów planu zadań ochronnych jako „punktu odniesienia” dla ocen oddziaływania przedsięwzięć/działań na obszar Natura 2000 oraz dla strategicznych ocen oddziaływania innych planów;
 - wskazanie ryzykownych/niewłaściwych zapisów w istniejących studiach i planach z punktu widzenia ochrony obszaru;
 - jest podstawą do zastosowania w razie potrzeby art. 37 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody („jeżeli działania na obszarze Natura 2000 zostały podjęte niezgodnie z ustaleniami planu zadań ochronnych lub planu ochrony, regionalny dyrektor ochrony środowiska (...) nakazuje ich natychmiastowe wstrzymanie i podjęcie w wyznaczonym terminie niezbędnych czynności w celu

- przywrócenia poprzedniego stanu danego obszaru, jego części lub chronionych na nim gatunków”);
- uregulowanie zasad wdrażania programów rolnośrodowiskowych, które muszą być zgodne z zapisami PZO;
- opisanie nowo znalezionych gatunków lub siedlisk, które powinny być przedmiotami ochrony w obszarze (umożliwia to m.in. stosowanie wobec nich art. 6(4) Dyrektywy siedliskowej);
- określenie konieczności sporządzenia planu ochrony oraz zmian/modyfikacji SDF/granicy obszaru.

11. PZO nie jest sposobem na zwolnienie jakichkolwiek działań z obowiązujących procedur, np. PZO nie zastąpi, w stosunku do żadnych planów ani przedsięwzięć, procedury oceny oddziaływania na obszar Natura 2000.

12. Dokumentację projektu planu zadań ochronnych zestawia się etapowo w formie elektronicznej. Za pomocą publicznie dostępnego systemu teleinformatycznego będzie możliwe zapoznawanie się z kolejnymi etapami stanu prac nad projektem planu zadań ochronnych i zgromadzonymi w ramach tych prac materiałami oraz z projektem planu. Istnieje możliwość zgłaszania uwag i wniosków, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. z 2001 r. Nr 130, poz. 1450 ze zm.) do materiałów gromadzonych podczas prac nad sporządzaniem projektu planu zadań ochronnych.

W celu zapewnienia udziału społeczeństwa oraz wszystkich zainteresowanych podmiotów prowadzących działalność w obszarze Natura 2000 lub w inny sposób z nim związanych, przygotowanie projektu PZO będzie jawne na wszystkich etapach prac. Zainteresowane osoby i instytucje będą mogły aktywnie uczestniczyć w procesie planowania jako członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW). Udział przedstawicieli różnych instytucji, grup społecznych i profesji pozwoli zoptymalizować proces planowania PZO. Skład ZLW będzie mógł być w dowolnym etapie prac poszerzony o osoby lub instytucje pragnące wziąć udział w procesie przygotowania projektu PZO. W pracach nad projektem PZO przewidziano 1 spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy, którego celem będzie przedstawienie oraz przedyskutowanie zagadnień dotyczących projektu PZO.

1.5. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Pop. Lęgowa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Reprezen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
S1	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki	-	1,14				D	-	-	-	prawdopodobnie błędna kwalifikacja siedliska

		wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion										
S2	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	-	1,25			C	C	C	C		powierzchnia i ocena oszacowane właściwie
S3	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	-	24,95			D	-	-	-		ocena dotyczy prawdopodobnie części płatów mszarów wysokotorfowiskowych i przejciotorfowiskowych w potorfiach, które powinny być kwalifikowane jako siedliska 7110 i 7140, a część z nich jako 91D0
S4	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea)	-	8,48			B	B	C	C		powierzchnia wydaje się być nieznacznie zaniżona bowiem nie uwzględnia płatów kwalifikowanych jako 7120
S5	91D0	Bory i lasy bagienne	-	11,18			B	B	C	C		powierzchnia zaniżona bowiem nie uwzględnia prawdopodobnie płatów w obrębie potorfi kwalifikowanych jako siedlisko

												7120
Z1	1337	bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>		D	-	-	-	-	-	-	ocena właściwa
Z2	1166	traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>		D	-	-	-	-	-	-	ocena właściwa
Z3	1188	kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>		D	-	-	-	-	-	-	ocena właściwa
Z4	1042	trzepla zielona	<i>Leucorhinia pectoralis</i>		D	-	-	-	-	-	-	ocena właściwa
Z5	1060	czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>		D	-	-	-	-	-	-	ocena właściwa

Gdzie symbol: S oznacza siedliska, R – rośliny, Z – zwierzęta (w tym ptaki).

1.6. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu.

Komunikacja pomiędzy różnymi grupami interesu, Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska oraz koordynatorem projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jonkowo – Warkały odbywa się za pośrednictwem telefonu oraz poczty elektronicznej. W celu zapewnienia społecznego charakteru prac nad projektem Planu informacje o spotkaniach umieszczane są na stronie internetowej RDOŚ w Olsztynie, która obok Platformy Informacyjno-Komunikacyjnej pełni jedną z głównych ról kanału informacyjnego udostępnionego zarówno członkom Zespołu Lokalnej Współpracy jak i wszystkim zainteresowanymi. Po spotkaniu protokół ze spotkania oraz prezentacje zamieszczone będą na stronie internetowej RDOŚ w Olsztynie. Istotną rolę w tworzeniu projektu Planu odgrywa spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy stworzonego z przedstawicieli zainteresowanych i wytypowanych jako kluczowe dla obszaru instytucji i podmiotów. O terminie, miejscu i organizacji spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy uczestnicy będą powiadamiani nie później niż na dwa tygodnie przed spotkaniem za pośrednictwem poczty elektronicznej. W pracach nad projektem PZO przewidziano 1 spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy, którego celem jest przedstawienie oraz przedyskutowanie zagadnień dotyczących projektu PZO.

I spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy

1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności – wstępna propozycja

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Zadania planistyczne dla województwa	ul. Emilii Plater 1 10-562 Olsztyn	89 521 90 00
Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie	Ochrona przyrody, zarządzanie obszarami Natura 2000	ul. Dworcowa 60 10-437 Olsztyn	89 537 21 00 sekretariat.olsztyn@rdos.gov.pl
Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie	Zadania planistyczne dla województwa	Al. J. Piłsudskiego 7/9 10-575 Olsztyn	89 52 32 444, 52 32 333 info@uw.olsztyn.pl
Warmińsko-Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego w Olsztynie	Zadania planistyczne dla województwa	10 – 602 Olsztyn, ul. Pstrowskiego 28 b	89 533-05-70, 533-05-64 wmbpp@wmbpp.olsztyn.pl
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku	Zarządzanie wodami w obszarze	ul. Franciszka Rogaczewskiego 9/19 80-804 Gdańsk	(58) 326 18 88 sekretariat@gdansk.rzgw.gov.pl
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie	Zarządzanie wodami w obszarze	ul. Zarzeczce 13B 03-194 Warszawa	22 58 70 200 sekretariat@warszawa.rzgw.gov.pl
Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie	Zarządzanie obiektami hydrotechnicznymi w regionie	ul. Partyzantów 24 10-526 Olsztyn	89 521 71 00 sekretariat@zmiuw.pl
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie	Gospodarka leśna i ochrona przyrody	ul. Kościuszki 46/48 10 - 959 Olsztyn	89 527 21 70 rdlp@olsztyn.lasy.gov.pl
Nadleśnictwo Kudypy	Gospodarka leśna i ochrona przyrody	Kudypy 4	89-5279090

		11-036 Gietrzwałd	kudypy@olsztyn.lasy.gov.pl
Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	Ochrona przyrody	ul. Ciepła 17 15-471 Białystok	85 664 22 55 sekretariat@ptop.org.pl
Urząd Gminy Jonkowo	Lokalne zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne	11-042 Jonkowo ul Klonowa 2	89 512 92 3 sekretariat@jonkowo.pl

1.8. Zespół Lokalnej Współpracy - zostanie powołany na I spotkaniu konsultacyjnym

Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
	<i>Planista Regionalny</i>	<i>RDOŚ</i>	<i>telefon, e-mail</i>
	<i>Koordinator Planu</i>	<i>Wykonawca</i>	
	<i>Ekspert ds. ...</i>	<i>Wykonawca</i>	
	<i>Moderator</i>	<i>Wykonawca</i>	
	<i>Przedstawiciel gminy</i>	<i>Gmina</i>	
	<i>Przedstawiciel rolników</i>	<i>Grupa Leader / Izba Rolnicza</i>	
	<i>Przedstawiciel ośrodków doradczych dla rolników</i>	<i>ODR w</i>	
	<i>Przedstawiciel PGL LP</i>	<i>Nadleśnictwo, RDLP</i>	
	<i>Przedstawiciel regionalnego biura gospodarki przestrzennej</i>		
	<i>Przedstawiciel organizacji ekologicznych</i>		
	<i>Przedstawiciel lokalnych przedsiębiorców</i>		
	<i>Inne</i>		

2. Etap II Opracowanie projektu Planu

Moduł A

2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
Materiały publikowane	Obszary Natura 2000 w woj. warmińsko-mazurskim red. Czesław Hołodyński, Małgorzata Krupa. - Olsztyn : Mantis, 2009. - 294 s. : fot. ; 24 cm. - Bibliogr. s. 286-288. - ISBN 978-83-929997-2-0	Ogólna charakterystyka obszaru pod kątem przedmiotów ochrony w sieci natura 2000.	Istotna	RDO Olsztyn

2.2. Ogólna charakterystyka obszaru

Opis obszaru

Zgodnie z podziałem na regiony geobotaniczne (Matuszkiewicz, 1993) obszar należy do działu pomorskiego, krainy wschodniopomorskiej, podkrainy wschodniopomorskiej, okręgu olsztynecko - dobromiejskiego, podokręgu wrzesieńskiego.

Natomiast według podziału fizyczno - geograficznego (Kondracki, 1998) obszar leży w prowincji Nizy Wschodniobałtycko - Białoruskiego, podprowincji Pojezierza Wschodniobałtyckiego, makroregionie Pojezierza Mazurskiego, mezoregionie Pojezierza Olsztyńskiego.

Geologia i hydrologia

Obszar położony jest w terenie charakteryzującym się urozmaiconą młodoglacjalną rzeźbą, która została ukształtowana głównie przez działalność lądolodu ostatniego zlodowacenia w jego fazie pomorskiej, jak również poprzez procesy zachodzące po jego ustąpieniu, a w ostatnich wiekach także poprzez działalność człowieka. Pod względem hydrologicznym obszar położony jest na lokalnym wododziale. Część wschodnia należy do zlewni rzeki Pręgoły (zlewnia niższego rzędu: Warkalski Kanał), natomiast część zachodnią stanowi zlewnia Pasłęki, w obrębie której obszar obejmuje trzy zlewnie niższego rzędu: Wrzesinka od dopływu z Jonkowa do dopł. z Porbad, Wrzesinka do dopływu z Jonkowa oraz Dopływ z Jonkowa. Południową granicę obszar wyznacza Warkalski Kanał, natomiast w północno - zachodniej części obszaru płynie rzeka Wrzesinka, do której w granicach obszaru wpływa dopływ z Jonkowa. W granicach obszaru zachowały się dwa zbiorniki wodne o powierzchni ok. 4 ha jeden i drugi mniejszy o powierzchni ok. 2,6 ha. Jeden z nich uległ silnemu wypłyceniu i eutrofizacji, co spowodowało zarośnięcie całego zbiornika przez osokę aloesowatą.

Niemal cały obszar stanowi torfowisko o mieszanym charakterze i genezie, z dominacją borów bagiennych, mszarów torfowisk przejściowych i torfowisk niskich, które zasilane są wodami spływającymi z sąsiedniej morenowej wysoczyzny. Obszar torfowiska wysokiego (obecnie porośnięty borem bagiennym), który podlegał eksploatacji torfu został wcześniej osuszony i uległ silnemu przekształceniu.. Obecnie warunki wodne są tam niekorzystne, wierzchnie warstwy torfu ulegają murszeniu.

Pod względem genezy, obszar torfowiska stanowi torfowisko pojeziorne. Fakt ten potwierdzają m.in. wykonane 3 odwierty na potrzeby niniejszego opracowania. W pierwszym z odwiertów, w obrębie płatu siedliska 7230, w stropowej części złoża stwierdzono występowanie torfów niskich, głównie turzycowych i turzycowo-mszystych. Osiągają one miąższość ok. 1 m. Torfy niskie podścielone są warstwą gytii organicznej o miąższości co najmniej 6 m. Wiercenie drugie wykonane w płacie torfowiska przejściowego w rejonie największej koncentracji *Carex chordoriza* wykazało niemal identyczną budowę stratygraficzną. Torfy niskie stanowiące część stropową złoża zalegają do głębokości 1 m, przy czym wyróżniono tu znaczący udział torfów mszystych. Poniżej zalega co najmniej 5 m miąższości warstwa gytii organicznej. Wiercenie 3, w centralnej części obszaru w płacie boru bagiennego w części stropowej wykazało obecność silnie rozłożonych torfów torfowcowych, zalegających do głębokości ok. 90 cm. Poniżej odnotowano torfy turzycowo-mszyste (warstwa ok. 25 cm), podścielone torfami szuwarowymi do głębokości 210 cm. Poniżej, do głębokości 220 cm zalegają utwory organiczne w postaci silnie uwodnionych torfów zagytonych. Na głębokości 250 cm znajduje się podłoże mineralne.

Struktury krajobrazu

Obszar w przeważającej części obejmuje torfowisko, porośnięte lasami – głównie borami i brzezunami bagiennymi. Część siedlisk zajmują olsy. Niewielkie fragmenty lasów na gruntach mineralnych to bory świeże. W obszarze niewielką część stanowią łąki.

Istniejące formy ochrony

W obszarze obszaru Jonkowo – Warkały nie ma ustanowionych innych form ochrony.

2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów (Corine Land Cover 2006)

Typy użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia użytków w ha	% udział powierzchni w obszarze
Łąki	Skarb Państwa /właściciele prywatni	17,9	7,9
Grunty orne poza zasięgiem urzędzeń nawadniających	Właściciele prywatni	31,7	14,0

Tereny głównie zajęte przez rolnictwo z dużym udziałem roślinności naturalnej	Właściciele prywatni	1,0	0,5
Lasy iglaste	Skarb Państwa /właściciele prywatni	9,0	4,0
Lasy mieszane	Skarb Państwa /właściciele prywatni	111,6	49,3
Lasy liściaste	Skarb Państwa /właściciele prywatni	26,2	11,6
Bagna śródpolne	Skarb Państwa /właściciele prywatni	28,9	12,8
Zabudowa luźna	Właściciele prywatni	0,3	0,1

2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka

Typy użytków	Typ własności	Powierzchnia objęta dopłatami UE w ha	Rodzaj dopłaty, działania/priorytetu/programu,
-	-	-	-

2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania	Urząd Gminy Jonkowo	W Studium odniesiono się do ówczesnie potencjalnego Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk opisując jego walory, ponadto w Studium sformułowane następujące zapisy odnośnie	wszystkie	-

<p>Przestrzennego Gminy Jonkowo, Tekst Jednolity, Uchwały Rady Gmi- ny Jonkowo Nr XXXIX/214/2009 z dnia 28 grudnia 2009 roku</p>		<p>Kanału Trojańskiego, który obejmuje obszar Ostoi:</p> <p><i>„Dla zachowania różnorodności biologicznej, krajobrazowej i równowagi gatunkowej koniecznym jest: uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zasad ochrony krajobrazu i różnorodności biologicznej na tych obszarach, wyznaczenie korytarzy ekologicznych i właściwe ich zagospodarowanie, opracowywanie programu tworzenia obszarów zieleni i zadrzewień, powiększanie i odtwarzanie śródpolnych zadrzewień, zakrzewień, i drobnych zbiorników wodnych, minimalizowanie skutków antropopresji poprzez uwzględnienie ochrony walorów szaty roślinnej i świata zwierząt w planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach lokalizacyjnych.</i></p> <p><i>Sugeruje się utworzyć korytarz ekologiczny na obszarach znajdujących się równocześnie w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Środkowej Łyny na terenie gminy Jonkowo. Utworzenie korytarza ekologicznego da możliwość powiązania obszarów chronionych na terenie gmin Jonkowo i Dywity (miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego korytarza ekologicznego rzeki Łyny został tu uchwalony w roku 2006).</i></p> <p><i>Istnienie ciągłości korytarza ekologicznego pozwoli na swobodne przemieszczanie się organizmów roślinnych i zwierzęcych, wędrujących populacji, ułatwi tworzenie sieci pasów roślinności.</i></p> <p><i>Brzegi rzek, jezior i innych zbiorników wodnych znajdujących się w granicach gminy należy chro-</i></p>		
--	--	---	--	--

		<p><i>nić przed nadmiernym zagospodarowaniem poprzez umiejscawianie zabudowy poza strefami ochronnymi ekosystemów wodnych. Zabudowa nie może zakłócać funkcjonowania środowiska przyrodniczego na tych obszarach. Sugeruje się stosowanie pasów zieleni fitomelioracyjnej, rekreacyjnej i zieleni o innych funkcjach. Ma to na celu ochronę flory i fauny, zachowanie dostępu do wody dziko występującym zwierzętom”.</i></p> <p>Ponadto widnieją zapisy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>„Miejsca potencjalnych złóż torfu położone są w większości na obszarach chronionego krajobrazu i przeciwwskazana była by ich eksploatacja. Ponadto torfy spełniają ważną rolę hydryczną w środowisku i jako komponent ekologiczny winny tę funkcję dalej spełniać”.</i> 2. <i>Jednostka strukturalna „Kanału Trojańskiego” obejmuje tereny położone w środkowej części gminy, w większości obszary gruntów organicznych. Na jej obszarze znajduje się objęty ochroną Obszar Natura 2000 - Jonkowo – Warkały (...). Cała jednostka jest wolna od zabudowy. Ze względu na unikalny charakter obszaru obowiązuje na niej zakaz zabudowy kubaturowej i zalesień”.</i> 		
<p>Studium Zagospodarowania Przestrzennego wzdłuż granicy polsko – rosyjskiej – uwarunkowania rozwoju polskiej części</p>		<p>Brak szczegółowych zapisów odnośnie obszaru Natura 2000 Jonkowo – Warkały.</p>	-	-

obszaru przygranicznego				
Plan Urządzania Lasu na okres gospodarczy od 01.01.2004 . do 31.12.2013 r.	Nadleśnictwo Kudypy RDLP Olsztyn	Zakres użytkowania gospodarczego nieznaczący.	wszystkie	-
Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Jonkowo na lata 2004-2013	Urząd Gminy Jonkowo	Brak szczegółowych zapisów odnośnie obszaru Natura 2000 Jonkowo – Warkały.	-	-
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko – Mazurskiego, uchwała nr XXXIII/505/02 Sejmiku Województwa Warmińsko – Mazurskiego z dnia 12 lutego 2002 r.		<p>W Planie odniesiono się do ówczynie proponowanych obszarów Natura: <i>„Włączenie obszarów do sieci NATURA 2000 nada im status międzynarodowy. Należy to na państwo obowiązek ich skutecznej ochrony oraz wprowadzenia stałego monitoringu. Na ich terenie należy zaproponować alternatywne kierunki rozwoju gospodarczego, takie jak: proekologiczne formy funkcji gospodarczych: turystyki, rolnictwa i leśnictwa”</i>.</p> <p>Ponadto sformułowano zapisy dotyczące ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego:</p> <p><i>„Zachowanie równowagi przyrodniczej w środowisku naturalnym;</i></p> <p><i>— Ochrona walorów i warunków funkcjonowania oraz ciągłości przestrzennej systemów ekologicznych;</i></p> <p><i>— Ochrona jakości i zasobów wód powierzchniowych i podziemnych dla celów rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zabezpieczenia zasobów wód w niezmiennym stanie dla przyszłych pokoleń ;</i></p>	wszystkie	-

		<p>— Powiększanie świadomości ekologicznej społeczeństwa między innymi poprzez stwarzanie warunków do bezpośredniego kontaktu ze środowiskiem na terenach o wysokich walorach przyrodniczych; Zwiększenie lesistości regionu w celu utrzymania ciągłości systemów ekologicznych oraz zagospodarowania gruntów mało przydatnych dla rolnictwa;</p> <p>— Ochrona walorów krajobrazowych obszarów wiejskich z uwzględnieniem zachowania ich wysokiego stopnia naturalności;</p> <p>— Utrzymanie tożsamości kulturowej regionu przez zachowanie istniejących wartości kulturowych;</p> <p>— Kształtowanie ład przestrzennego w systemach osadniczych w celu tworzenia harmonijnego krajobrazu współczesnego;</p> <p>— Ochrona przestrzeni nie zurbanizowanej przed chaotyczną, zabudową, niszczącą walory krajobrazowe”.</p> <p>oraz odnośnie zasad ochrony i utrzymania w równowadze środowiska przyrodniczego sformułowano następujące zapisy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „na terenach prawnie chronionych funkcje gospodarcze winny być podporządkowane – zasadom ochrony wynikającym z przepisów prawnych; 		
--	--	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> – <i>na obszarze węzłów hydrograficznych, zmniejszenie nieregularności odpływu wód realizowane będzie przez zwiększenie zalesień oraz poprawę, małej retencji;</i> – <i>na obszarze zbiorników wód użytkowych bez izolacji od powierzchni terenu ochrona i poprawa jakości wód podziemnych realizowana będzie przez zwiększenie reżimów gospodarce wodno-ściekowej oraz dolesianie;</i> – <i>na obszarze zlewni pojeziernej ochronę, czystości wód powierzchniowych, głównie jezior, realizować się będzie przez zwiększenie reżimów w gospodarce ściekowej,</i> – <i>wprowadzenie form gospodarowania mało uciążliwych dla środowiska, tworzenie wokół jezior i rzek stref ochronnych zagospodarowywanych trwałą, zielenią, i nie</i> – <i>zabudowywanych, przywracanie dopływom do jezior co najmniej II klasy czystości;</i> – <i>na obszarach, gdzie nastąpiły duże przekształcenia środowiska przyrodniczego i ich skutkiem są, znaczne negatywne zmiany, polityka przestrzenna polegać powinna na odtworzeniu stanu równowagi przyrodniczej;</i> – <i>minimalizowanie skutków eksploatacji kopalin poprzez ochronę przed tą działalność terenów szczególnie cennych przyrodniczo, stosowanie technologii nie powodujących istotnej zmiany poziomu wód, sukcesywna, rekultywacje, terenów</i> 		
--	--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - <i>poeksploatacyjnych;</i> - <i>przez tereny szczególnie cenne przyrodniczo (takie jak rezerваты, parki krajobrazowe czy ostoje przyrody w sieci NATURA 2000 i inne) powinno się unikać prowadzenia magistralnych przesyłowych ciągów infrastrukturalnych nie obsługujących bezpośrednio tych terenów;</i> - <i>otoczenie szczególną troską obiektów zabytkowych o randze krajowej i międzynarodowej, a także obiektów o mniejszej randze lecz decydujących o odrębności regionalnej”.</i> 		
--	--	--	--	--

2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	D	2,5 ha	-	-	-	pełna inwentaryzacja terenowa w obszarze, z uwagi na status siedliska nie dokonano jego oceny
3160 naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	C	1,37 ha	1	w północnej części obszaru	dobry	pełna inwentaryzacja terenowa w obszarze, przeprowadzono ocenę stanu
7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	D	-	-	-	-	pełna inwentaryzacja terenowa w obszarze

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	B	26,76 ha	4	w rozproszeniu w centralnej i południowej części obszaru	dobry	dokonano pełnej inwentaryzacji i oceny stanu siedliska w obszarze, wraz z dokumentacją fitosocjologiczną w 12 punktach
91D0 Bory i lasy bagienne	B	93,82 ha	9	równomiernie w północnej i centralnej części obszaru	dobry	dokonano pełnej inwentaryzacji i oceny stanu siedliska w obszarze wraz z dokumentacją fitosocjologiczną w 20 punktach i badaniem stratygraficznym w jednym punkcie
7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	C	2,51 ha	1	jeden płat w południowej części obszaru	bardzo dobry	dokonano pełnej inwentaryzacji i oceny stanu siedliska w obszarze wraz z dokumentacją fitosocjologiczną w 1 płacie-punkcie i badaniem stratygraficznym
Gatunki roślin	nie dotyczy	-	-	-	-	-
Gatunki zwierząt						
1337 bóbr europejski	D	-	-	-	-	prowadzono obserwacje w trakcie prowadzonych prac siedliskowych
1166 traszka grzebieniasta	D	-	-	-	-	prowadzono obserwacje w trakcie prowadzonych prac siedliskowych
1188 kumak nizinny	D	-	-	-	-	prowadzono obserwacje w trakcie prowadzonych prac siedliskowych

1042 trzepla zielona	D	-	-	-	-	prowadzono obserwacje w trakcie prowadzonych prac siedliskowych
1060 czerwoczyk nieparek	D	-	-	-	-	prowadzono obserwacje w trakcie prowadzonych prac siedliskowych

2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych

Kod siedliska: 3150

Nazwa typu siedliska: Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne

Charakterystyka: -

Znacznie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: -

Stan zachowania w obszarze: -

Zagrożenia: -

Kod siedliska: 3160

Nazwa typu siedliska: Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne

Charakterystyka: w obszarze w zasadzie występuje jeden duży zbiornik dystroficzny w północnej jego części. Z uwagi na wielkość (znaczące oddziaływanie falowania) w sąsiedztwie brzegów praktycznie nie występują pła mszarne (charakterystyczny element siedliska). W nielicznych miejscach wykształcają się jedynie płyty charakterystycznych szuwarków turzycowych – głównie *Carex lasiocarpa*. O wiele większym zróżnicowaniem a w szczególności bogatszym składem gatunkowym charakteryzują się pozostałości zbiorników wodnych w potorfiach. Pomimo ich antropogenicznego pochodzenia pod względem specyficznej struktury i funkcji, w zasadzie nie ustępują, jeziorkom dystroficznym w pełni naturalnym. Warto nadmienić że to w ich sąsiedztwie wykształciły się liczne płyty pła torfowcowego obecnie kwalifikowane jako siedlisko 7140.

Znacznie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: - C

Stan zachowania w obszarze: - FV

Zagrożenia: eutrofizacja poprzez dopływ biogenów wraz z opadami atmosferycznymi oraz nadmierne zakwaszanie i eutrofizacja wywołane murszeniem złoża torfowego na skutek obniżonego poziomu wody (melioracje), obniżony poziom opadów.

Kod siedliska: 7120

Nazwa typu siedliska: torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji

Charakterystyka: siedlisko obecnie nie występuje w obszarze, podawana powierzchnia siedliska w Standardowym Formularzu Danych prawdopodobnie dotyczyła licznych potorfii w obrębie, których obecnie wykształcają się bądź też wykształciły się takie siedliska jak 7140 i 91D0.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: -

Stan zachowania w obszarze: -

Zagrożenia: -

Kod siedliska: 7140

Nazwa typu siedliska: torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*)

Charakterystyka: największe, zwarte i najlepiej zachowane płaty siedliska występują w południowej części obszaru, pod względem fitosocjologicznym i florystycznym należą one do najcenniejszych elementów obszaru z licznymi rzadkimi i zagrożonymi gatunkami roślin, m.in. *Carex chordoriza*, *Carex dioica*, *Carex limosa*. Występujące w tej części płaty charakteryzują się w dość dobrym stanie zachowania (FV i U1) pomimo, że w ich obrębie obserwuje się ekspansję drzew i krzewów. Płaty te mają postać naturalną i wykształciły się w drodze sukcesji od torfowisk niskich (w tym alkalicznych) pierwotnie nasuwających się na lustro dawnego zbiornika wodnego. Płaty siedliska w pozostałej części obszaru mają charakter antropogeniczny. Wykształciły się one w drodze wtórnej sukcesji w obrębie potorfii. Niemniej jednak pod względem specyficznej struktury i funkcji nie ustępują one zasadniczo płatom siedliska w pełni naturalnym. Część płatów w dużym stopniu nawiązuje do torfowisk wysokich. Biorąc pod uwagę zachodzące w obszarze procesy sukcesji wtórnej należy się spodziewać że siedlisko będzie zwiększać swój areal kosztem potorfii, aczkolwiek część płatów w przeciągu najbliższych kilkunastu, kilkudziesięciu lat będzie mogła być kwalifikowana jako siedlisko 7110.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: - B

Stan zachowania w obszarze: - U1/FV

Zagrożenia: ekspansja drzew i krzewów wywołana obniżonym poziomem wód na skutek konserwacji rowów melioracyjnych lub obniżonym poziomem opadów, eutrofizacja wywołana biogenami dostarczonymi wraz z opadami atmosferycznymi.

Kod siedliska: 91D0

Nazwa typu siedliska: bory i lasy bagienne

Charakterystyka: W obszarze siedlisko 91D0 występuje w dwóch podtypach, tj. brzeziny bagiennej (91D0-1) oraz sosnowego boru bagiennego (91D0-2). Sosnowe bory bagienne (91D0-2) zajmują ok. 29% powierzchni obszaru (dla porównania – brzeziny bagienne 91D0-1 zajmują ok. 13,59% obszaru). Na przeważającej powierzchni charakteryzują się znaczącym stopniem degradacji na skutek przesuszenia. Często brak tu gatunków charakterystycznych, których miejsce zajmują gatunki związane z innymi fitocenozy (boru świeżego), aczkolwiek w trakcie prac terenowych odnotowano wiele płatów o wyjątkowo dobrze rozwiniętej warstwie krzewinek charakterystycznych dla siedliska – niemal w 100% porośniętych przez bagno zwyczajne i borówkę bagienną. Jednak płaty o dobrym stanie uwodnienia z rozwiniętą warstwą torfowców

należą do rzadkości. Ich występowanie w praktyce ogranicza się do płatów rozwijających się w całkowicie zarośniętych potorfiach. W obszarze występują również brzeziny bagiennie. Niestety nie są to w pełni wykształcone zespoły charakterystyczne dla siedliska. Ich znacząca część to zbiorowiska pośrednie pomiędzy brzeziną bagienną a olsem torfowcowym. W większości płatów, znaczną powierzchnię stanowią regenerujące się potorfia. Omawiając siedlisko 91D0 warto nadmienić, że znaczna jego część zajmuje wyniesienia tzw. grzędy pomiędzy torfiankami.

Pod względem rozmieszczenia siedlisko zajmuje niemal całą centralną i północną część obszaru. Niestety, praktycznie w całym zasięgu swojego występowania charakteryzuje się mocno obniżonym poziomem wody, od 40 do 80 cm poniżej powierzchni gruntu.

Znacznie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: podstawowe, wg standardowego formularza danych - B

Stan zachowania w obszarze: U2

Zagrożenia: przesuszenie wywołane spadkiem poziomu wód gruntowych (melioracje, obniżony poziom wody), ekspansja gatunków związanych z borami świeżymi,

Kod siedliska: 7230

Nazwa typu siedliska: Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

Charakterystyka: siedlisko występuje w obszarze w postaci jednego zwartego płatu w południowej części obszaru. Kilka płatów o powierzchni 3-4 m² występuje w kompleksie z siedliskiem 7140, w części torfowiska położonego kilkaset metrów w kierunku północnym. Siedlisko w obszarze, w przeszłości zajmowało znacznie większą powierzchnię. Obecnie wypierane przez siedlisko 7140, z jednej strony na drodze naturalnej sukcesji, z drugiej prawdopodobnie z powodu obniżenia poziomu i dostępu wód podziemnych. W obrębie płatu zaobserwowano oznaki eutrofizacji siedliska. Charakteryzuje się ono też stosunkowo niewielkim udziałem charakterystycznych gatunków mchów. Spośród powszechnie uznawanych za rzadkie i zagrożone wymienić można *Tomentypnum nitens* oraz *Helodium blandowii*. Pomimo niewielkiej powierzchni siedliska zachodzą przesłanki do uznania go za przedmiot ochrony.

Znacznie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: - C

Stan zachowania w obszarze: - U1

Zagrożenia: eutrofizacja na skutek podwyższonej dawki biogenów wraz z opadami atmosferycznymi jak też nawozami i gnojowicy z terenów przyległych, zmiana reżimu wodnego na gospodarkę opadową wskutek ograniczania dostępu wód podziemnych (przechwytywanie wód naporowych przez sieć rowów melioracyjnych, a także budowane na obrzeżach obszaru stawy), zarastanie na skutek ekspansji drzew i krzewów.

2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru

Nie dotyczy.

2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru

Z uwagi na fakt, że wszystkie gatunki otrzymały ocenę „D” w SDF a badania terenowe nie dostarczyły informacji pozwalających na zmianę kategorii zrezygnowano z ich charakterystyki.

Moduł B

3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	3160	1	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV	Jezioro charakteryzuje się dość ubogim składem florystycznym gatunków charakterystycznych, jednak z uwagi na uwarunkowania regionalne wskaźnik ten nie powinien mieć negatywnego wpływu na ostateczną ocenę stanu siedliska. Niemniej
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne	XX	FV		
				Obce gatunki inwazyjne	XX	FV		
				Barwa wody	XX	FV		

				Odczyn wody	XX	FV		jednak nie ma pewności czy jest to zbiornik naturalny, ukształtowanie linii brzegowej oraz charakter roślinności w bezpośrednim sąsiedztwie wskazują że część zbiornika może być efektem eksploatacji torfu.
				Konduktywność (przewodnictwo elektrolityczne)	XX	FV		
				Przezroczystość wody	XX	FV		
				Plankton (wskaźnik pomocniczy)	XX	XX		
				TDS (wskaźnik pomocniczy)	XX	XX		
			Perspektywy ochrony		XX	FV		
torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	7140	1 (J1, J4, J5)	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1/FV	W kompleksie potorfii.
			Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	XX	U1		
				Gatunki charakterystyczne	XX	FV		
				Gatunki dominujące	XX	FV		
				Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	XX	FV		
				Obce gatunki inwazyjne	XX	FV		
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1		
				Obecność krzewów i podrostów drzew	XX	U1		
				Stopień uwodnienia	XX	FV		
				Pozyskanie torfu	XX	FV		
				Melioracje odwadniające	XX	FV		
Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	FV					
torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	7140	2 (J10, J11, J14, J15)	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV	W kompleksie potorfii.
			Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	XX	FV		
				Gatunki charakterystyczne	XX	FV		
				Gatunki dominujące	XX	FV		
				Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	XX	FV		

				Obce gatunki inwazyjne	XX	FV		
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV		
				Obecność krzewów i podrostów drzew	XX	FV		
				Stopień uwodnienia	XX	FV		
				Pozyskanie torfu	XX	FV		
				Melioracje odwadniające	XX	FV		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	FV		
torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	7140	3 (J19, J24)	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1	W kompleksie potorfii.
			Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	U1		
				Gatunki charakterystyczne	XX	U1		
				Gatunki dominujące	XX	U1		
				Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	XX	U1		
				Obce gatunki inwazyjne	XX	FV		
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1		
				Obecność krzewów i podrostów drzew	XX	FV		
				Stopień uwodnienia	XX	FV		
				Pozyskanie torfu	XX	FV		
				Melioracje odwadniające	XX	FV		
Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	FV					
torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-</i>	7140	4 (J32, J33, J35)	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV	Naturalny, dobrze wykształcony płat.
			Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	FV		
				Gatunki charakterystyczne	XX	FV		
				Gatunki dominujące	XX	FV		

<i>Caricetea</i>				Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	XX	FV		
				Obce gatunki inwazyjne	XX	FV		
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV		
				Obecność krzewów i podrostów drzew	XX	U1		
				Stopień uwodnienia	XX	FV		
				Pozyskanie torfu	XX	FV		
				Melioracje odwadniające	XX	FV		
				Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX		
bory i lasy bagienne	91D0	1 (J2, J6, J7)	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2	Silnie przesuszone.
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	U1		
				Gatunki dominujące	XX	U1		
				Inwazyjne gatunki obce w runie	XX	FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV		
				Uwodnienie	XX	U2		
				Wiek drzewostanu	XX	FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i 30 cm grubości	XX	U1		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1		
				Występowanie mchów torfowców	XX	U2		

				Występowanie charakterystycznych krzewinek (borówka bagienna, bagno zwyczajne)	XX	FV		
				Pionowa struktura roślinności	XX	U1		
				Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia	XX	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)	XX	XX		
				Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX		
bory i lasy bagienne	91D0	2 (J8,J9)	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1	Ocena stanu wynika głównie z przesuszenie i braku marwego drewna.
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	U1		
				Gatunki dominujące	XX	U1		
				Inwazyjne gatunki obce w runie	XX	FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV		
				Uwodnienie	XX	U1		
				Wiek drzewostanu	XX	U1		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i 30 cm grubości	XX	U1		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1		

				Występowanie mchów torfowców	XX	FV		
				Występowanie charakterystycznych krzewinek (borówka bagienna, bagno zwyczajne)	XX	FV		
				Pionowa struktura roślinności	XX	FV		
				Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia	XX	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)	XX	XX		
				Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	U1		
bory i lasy bagienne	91D0	3 (J12, J13)	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2	Ocena stanu wynika głównie z przesuszenie, ubóstwa gatunków charakterystycznych i braku marwego drewna.
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	U2		
				Gatunki dominujące	XX	U1		
				Inwazyjne gatunki obce w runie	XX	U1		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1		
				Uwodnienie	XX	U1		
				Wiek drzewostanu	XX	U1		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	U1		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i 30 cm grubości	XX	U2		

				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1		
				Występowanie mchów torfowców	XX	U2		
				Występowanie charakterystycznych krzewinek (borówka bagienna, bagno zwyczajne)	XX	U1		
				Pionowa struktura roślinności	XX	U1		
				Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia	XX	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)	XX	XX		
				Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX		
bory i lasy bagienne	91D0	4 (J16, J16', J17)	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1	Ocena stanu wynika głównie z przesuszenie, braku marwego drewna oraz ubóstwa gatunków charakterystycznych, szczególnie tofowców w obrębie całego transektu
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	U1		
				Gatunki dominujące	XX	FV		
				Inwazyjne gatunki obce w runie	XX	U1		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV		
				Uwodnienie	XX	U1		
				Wiek drzewostanu	XX	U1		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	U1		

				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i 30 cm grubości	XX	U2		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1		
				Występowanie mchów torfowców	XX	FV		
				Występowanie charakterystycznych krzewinek (borówka bagienna, bagno zwyczajne)	XX	FV		
				Pionowa struktura roślinności	XX	U1		
				Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia	XX	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)	XX	XX		
				Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX		
bory i lasy bagienne	91D0	5 (J18, J20, J21)	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1	Ocena stanu wynika głównie z przesuszenia i brak marwego drewna.
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	FV		
				Gatunki dominujące	XX	U1		
				Inwazyjne gatunki obce w runie	XX	FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV		
				Uwodnienie	XX	U1		
				Wiek drzewostanu	XX	U1		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV		

				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	U1		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i 30 cm grubości	XX	U2		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1		
				Występowanie mchów torfowców	XX	FV		
				Występowanie charakterystycznych krzewinek (borówka bagienna, bagno zwyczajne)	XX	FV		
				Pionowa struktura roślinności	XX	U1		
				Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia	XX	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)	XX	XX		
				Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX		
bory i lasy bagienne	91D0	6 (J23, J25, J26)	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2	Ocena stanu wynika głównie z przesuszenia i brak marwego drewna jak też obecności gatunków charakterystycznych dla innych siedlisk.
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	U1		
				Gatunki dominujące	XX	U2		
				Inwazyjne gatunki obce w runie	XX	FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1		
				Uwodnienie	XX	U1		
				Wiek drzewostanu	XX	U1		

				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	U2		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i 30 cm grubości	XX	U1		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1		
				Występowanie mchów torfowców	XX	U1		
				Występowanie charakterystycznych krzewinek (borówka bagienna, bagno zwyczajne)	XX	U1		
				Pionowa struktura roślinności	XX	U1		
				Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia	XX	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)	XX	XX		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	U1		
bory i lasy bagienne	91D0	7 (J27)	Powierzchnia siedliska		XX	FV		
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	FV	U1	Ocena stanu wynika głównie z braku martwego drewna.
				Gatunki dominujące	XX	U1		
				Inwazyjne gatunki obce w runie	XX	FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV		

				Uwodnienie	XX	U1		
				Wiek drzewostanu	XX	U1		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i 30 cm grubości	XX	U2		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1		
				Występowanie mchów torfowców	XX	U1		
				Występowanie charakterystycznych krzewinek (borówka bagienna, bagno zwyczajne)	XX	FV		
				Pionowa struktura roślinności	XX	U1		
				Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia	XX	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)	XX	XX		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	U1		
bory i lasy bagienne	91D0	8 (J28, J29)	Powierzchnia siedliska		XX	FV		
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	U2	U2	Płaty silnie przekształcone.
				Gatunki dominujące	XX	U2		
				Inwazyjne gatunki obce w runie	XX	FV		

				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U2		
				Uwodnienie	XX	U1		
				Wiek drzewostanu	XX	U1		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	U1		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i 30 cm grubości	XX	U2		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1		
				Występowanie mchów torfowców	XX	U2		
				Występowanie charakterystycznych krzewinek (borówka bagienna, bagno zwyczajne)	XX	U2		
				Pionowa struktura roślinności	XX	U1		
				Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia	XX	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)	XX	XX		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	U1		
bory i lasy bagienne	91D0	9 (J34)	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2	Inicjalna postać brzeziny bagiennej na siedlisku 7140.
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	U1		
				Gatunki dominujące	XX	U1		

				Inwazyjne gatunki obce w runie	XX	FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1		
				Uwodnienie	XX	U1		
				Wiek drzewostanu	XX	U1		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	U1		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i 30 cm grubości	XX	U2		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1		
				Występowanie mchów torfowców	XX	FV/U1		
				Występowanie charakterystycznych krzewinek (borówka bagienna, bagno zwyczajne)	XX	U1		
				Pionowa struktura roślinności	XX	U1		
				Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia	XX	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)	XX	XX		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	U1		
Górskie i	7230	1 (J31)	Powierzchnia siedliska		XX	U1	U1	Eutroficzna postać mechowiska o zaburzonej gospodarce wodnej (sąsiedztwo

nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	U1	rowów melioracyjnych) i niekorzystnych warunkach wynikających z zaniechania ekstensywnego użytkowania.
				Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	XX	U1	
				Gatunki ekspansywne i inwazyjne	XX	FV	
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1	
				Zakres pH	XX	XX	
				Obecność krzewów i drzew na torfowiskach	XX	FV	
				Odpowiednie uwodnienie	XX	FV	
				Pozyskanie torfu	XX	FV	
				Melioracje odwadniające	XX	U1	
			Perspektywy ochrony		XX	U1	

Ocena stanu zachowania siedlisk dla obszaru

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	3160	1	-	-	-	-	FV	Ocena identyczna, pokrywająca się z oceną dla stanowiska.
torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	7140	4	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1/FV	Stan siedliska na pograniczu niewłaściwego i właściwego. Wszystkie płyty siedliska zlokalizowane są w potorfach, z których część uległa już całkowitemu zarośnięciu płem torfowcowym i gdzie obserwuje się inicjalne postacie boru bagiennego co może być traktowane jako czynnik pogarszający stan siedliska. W obrębie wielu płątów obserwuje się mikrosiedliska zajęte przez roślinność charakterystyczną dla
			Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko w obszarze	XX	FV		
				Gatunki charakterystyczne	XX	FV		
				Gatunki dominujące	XX	FV		
				Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	XX	FV		
Obce gatunki inwazyjne	XX	FV						

				Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV		torfowisk wysokich.
				Obecność krzewów i podrostów drzew	XX	U1		
				Stopień uwodnienia	XX	FV		
				Pozyskanie torfu	XX	FV		
				Melioracje odwadniające	XX	FV		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	FV		
bory i lasy bagienne	91D0	1-9	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2	Pow. siedliska stabilna lub nieznacznie wzrasta. Zarówno gatunki warstwy runa jak też krzewinki (bagno zwyczajne, borówka bagienna) występują licznie, w wybranych płatach bardzo licznie. Warstwa mchów zdominowana przez gatunki charakterystyczne dla borów świeżych. Poziom wody na przeważającej części obszaru znacznie obniżony. Liczne, duże fragmenty siedliska niemal zupełnie pozbawione martwego, „grubego” drewna.
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	U1		
				Gatunki dominujące	XX	U1		
				Inwazyjne gatunki obce w runie	XX	FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1		
				Uwodnienie	XX	U2		
				Wiek drzewostanu	XX	U1		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	U1		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i 30 cm grubości	XX	U2		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1		
				Występowanie mchów torfowców	XX	U2		
				Występowanie charakterystycznych krzewinek (borówka bagienna, bagno zwyczajne)	XX	FV		
				Pionowa struktura roślinności	XX	U1		

				Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia	XX	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)	XX	XX		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	U1		
Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	1	-	-	-	-	U1	Ocena identyczna, pokrywająca się z oceną dla stanowiska.

Wyboru stanowisk na podstawie, których dokonano oceny stanu siedlisk dokonano na podstawie rozpoznania rozmieszczenia siedlisk w terenie. Transekty (stanowiska) starano się lokalizować w centralnych częściach płatów, w miarę równomiernie w granicach siedliska. Z uwagi na znikomą wielkość płatów niektórych siedlisk oceny dokonywano z pominięciem zaleceń przyjętych w monitoringu siedlisk tj. transektów o wymiarach 200x10m.

4. Analiza zagrożeń

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia	
			Istniejące	Potencjalne
1.	3160 naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	1	- zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie, ogólnie - J02.01 - susze i zmniejszenie opadów - M01.02 - wnoszenie azotu – H04.02 (dopływ biogenów z opadami atmosferycznymi)	- zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie, ogólnie - J02.01 - susze i zmniejszenie opadów - M01.02 - wnoszenie azotu – H04.02 (dopływ biogenów z opadami atmosferycznymi)

2.	7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	1-4	- zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie, ogólnie - J02.01 - susze i zmniejszenie opadów - M01.02 - wnoszenie azotu – H04.02 (dopływ biogenów z opadami atmosferycznymi)	- zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie, ogólnie - J02.01 - susze i zmniejszenie opadów - M01.02 - wnoszenie azotu – H04.02 (dopływ biogenów z opadami atmosferycznymi)
3.	91D0 bory i lasy bagienne	1-9	- zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie, ogólnie - J02.01 - susze i zmniejszenie opadów - M01.02 - wnoszenie azotu – H04.02 (dopływ biogenów z opadami atmosferycznymi)	- zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie, ogólnie - J02.01 - susze i zmniejszenie opadów - M01.02 - wnoszenie azotu – H04.02 (dopływ biogenów z opadami atmosferycznymi)
4.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	1	- zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie, ogólnie - J02.01 - zaniechanie użytkowania - A03.03 - rozproszone zanieczyszczenie wód podziemnych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem – H02.06 - pobór wód podziemnych na potrzeby rolnictwa - J02.07.01 - zmiana składu gatunkowego (sukcesja) - K02.01 (ekspansja drzew i krzewów) - susze i zmniejszenie opadów - M01.02 - wnoszenie azotu – H04.02 (dopływ biogenów z opadami atmosferycznymi)	- zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie, ogólnie - J02.01 - zaniechanie użytkowania - A03.03 - rozproszone zanieczyszczenie wód podziemnych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem – H02.06 - pobór wód podziemnych na potrzeby rolnictwa - J02.07.01 - zmiana składu gatunkowego (sukcesja) - K02.01 (ekspansja drzew i krzewów) - susze i zmniejszenie opadów - M01.02 - wnoszenie azotu – H04.02 (dopływ biogenów z opadami atmosferycznymi)

5. Cele działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
-------------------	------------------	--------------	-------------------------	--

3160 naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	1	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony poprzez odpowiednie kształtowanie warunków wodnych.	-
7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	1-4 (cały obszar)	U1/FV	Poprawa stanu zachowania siedliska poprzez poprawę warunków wodnych i zahamowanie sukcesji roślinności leśnej wywołanej obniżonym poziomem wód.	31.12.2017
91D0 bory i lasy bagienne	1-9 (cały obszar)	U2	Poprawa stanu zachowania siedliska poprzez poprawę warunków wodnych i zahamowanie sukcesji roślinności charakterystycznej dla borów świeżych.	31.12.2022
7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	1	U1	Poprawa stanu ochrony poprzez odpowiednie kształtowanie warunków wodnych i przywrócenie ekstensywnego użytkowania rolniczego	31.12.2017

Poprawa stanu zachowania wszystkich siedlisk oraz utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska 3160 poprzez zapewnienie bądź odpowiednie kształtowanie stosunków wodnych to nadrzędny i strategiczny cel działań ochronnych. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe poprzez realizację celów operacyjnych sprowadzających się do:

- zapewnienia stałego dopływu niezanieczyszczonych wód podziemnych,
- zapewnienia stabilnego, wysokiego poziomu wód. Dodatkowo elementem sprzyjającym poprawie stanu siedlisk powinny być działania wspomagające, polegające na eliminacji skutków zmian zachodzących w przeszłości np. usuwanie nalotów drzew i krzewów z powierzchni torfowisk czy przywrócenie ekstensywnego użytkowania rolniczego (dla siedliska 7230). Miernikiem osiągnięcia zakładanych celów powinna być ocena poszczególnych wskaźników, szczególnie w obrębie parametru specyficzna struktura i funkcje, w obrębie wyróżnionych stanowisk. W przypadku warunków wodnych elementem służącym ocenie powinny być proponowane do instalacji automatyczne rejestratory poziomu wód gruntowych (2 szt.). Poziom wód na torfowisku w obrębie wszystkich siedlisk powinien utrzymywać się w przedziale – nie więcej niż 5 cm powyżej powierzchni gruntu i nie mniej niż 15 cm poniżej jego powierzchni.

Moduł C**6. Ustalenie działań ochronnych**

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
3160 naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>) 91D0 bory i lasy bagienne 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Nr	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>					
	A1	Budowa zastawek hamujących nadmierny odpływ wód oraz podnoszących i stabilizujących poziom wód gruntowych	budowa 9 zastawek drewniano-ziemnych lub innych konstrukcji w zależności od lokalnych warunków terenowych i parametrów przepływu (zastawka powinna składać się z 2 szczelnych ścianek, drewnianych z wypełnieniem ziemnym pomiędzy nimi) na rowach ujmujących wody w północnej części torfowiska. Wysokość piętrzenia 30-80 cm. Optymalne rozmieszczenie i wysokości piętrzeń powinny określić niezbędne do uzyskania pozwolenia wodno-prawnego operaty wodno-prawne.	południowo-wschodnia i zachodnia część obszaru	optymalnie poza sezonem lęgowym ptaków do 31.12.2015r.	130,0 (koszty obejmują uzyskanie pozwolenia wodno-prawnego i pozwolenia na budowę)	RDOŚ Olsztyn, PTO
	A2	Usuwanie nalotów drzew i krzewów z powierzchni torfowisk	Usunąć całkowicie z powierzchni torfowiska naloty drzew i krzewów poprzez wykonanie zabiegu w 3 nawrotach. Zgromadzoną biomasę bezwzględnie usunąć z powierzchni torfowiska. Zachodzi konieczność ręcznego wyniesienia biomasy!	pow. 14,11 ha (średnie zwarcie 0,3, w wieku 1-25 lat głównie brzoza)	Pierwszy zabieg do 31.12.2015 kolejne 2 w odstępach 2 letnich	85,0	RDOŚ Olsztyn, PTO

Nr	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
B1	Ochrona bierna leśnych siedlisk	wyłączyć z użytkowania gospodarczego cały obszar Natura 2000 zajęty przez siedlisko 91D0 i pozostałe siedliska lasów bagiennych	cały obszar	31.12.2013	0,0	Nadleśnictwo Kudypy, RDLP Olsztyn
B2	Ekstensywne koszenie	przywrócić ekstensywne koszenie (raz na 2-3 lata lub 50% powierzchni w roku) zgodnie z obowiązującymi wymogami pakietu rolno-środowiskowego „mechowiska”.	pow. 2,52 ha	pierwszy zabieg wykonać do 31.12.2014	0,0	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcy nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.

7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony

Cel	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy / częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
Utrzymanie stanu zachowania siedliska 3160	Powierzchnia siedliska		ekspercka ocena terenowa	2013, 2019	stanowisko 1	RDOŚ Olsztyn	1,0
	Specyficzna	Gatunki charakterystyczne	ekspercka ocena terenowa				

	struktura i funkcje	Rodzime gatunki ekspansywne	ekspercka ocena terenowa				
		Obce gatunki inwazyjne	ekspercka ocena terenowa				
		Barwa wody	ekspercka ocena terenowa				
		Odczyn wody	rejestracja ciągła (automatyczny pomiar – diver, 1 szt.)				
		Konduktywność (przewodnictwo elektrolityczne)	ekspercka ocena terenowa				
		Przezroczystość wody	ekspercka ocena terenowa				
		Plankton (wskaźnik pomocniczy)	ekspercka ocena terenowa				
		TDS (wskaźnik pomocniczy)	ekspercka ocena terenowa				
		Gatunki charakterystyczne	ekspercka ocena terenowa				
Perspektywy ochrony		ekspercka ocena terenowa					
Poprawa stanu zachowania siedliska 7140 poprzez odpowiednie kształtowanie warunków wodnych i eliminację nalotów drzew i krzewów wskutek pogorszonych warunków wodnych	Powierzchnia siedliska		ekspercka ocena terenowa	2013, 2019	stanowiska 1, 4	RDOŚ Olsztyn	1,5
	Specyficzna struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko w obszarze	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1, 4		
		Gatunki charakterystyczne	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1, 4		
		Gatunki dominujące	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1, 4		
		Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1, 4		
		Obce gatunki inwazyjne	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1, 4		
		Gatunki ekspansywne roślin zielnych	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1, 4		
		Obecność krzewów i podrostów drzew	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1, 4		
		Stopień uwodnienia	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1, 4		
		Pozyskanie torfu	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1, 4		
		Melioracje odwadniające	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1, 4		
		Perspektywy ochrony			ekspercka ocena terenowa		
Poprawa stanu zachowania siedliska 91D0 poprzez poprawę	Powierzchnia siedliska		ekspercka ocena terenowa	2013, 2019	stanowiska 1, 4, 5, 6	RDOŚ Olsztyn	2,5
	Specyficzna struktura i	Gatunki charakterystyczne	ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1, 4, 5, 6		

warunków wodnych i zahamowanie sukcesji roślinności charakterystycznej dla borów świeżych.	funkcje	Gatunki dominujące	ekspercka ocena terenowa	stanowiska 1, 4, 5, 6		
		Inwazyjne gatunki obce w runie	ekspercka ocena terenowa	stanowiska 1, 4, 5, 6		
		Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	ekspercka ocena terenowa	stanowiska 1, 4, 5, 6		
		Uwodnienie	rejestracja ciągła (automatyczny pomiar – diver, 1 szt.)	stanowiska 1, 4, 5, 6		
		Wiek drzewostanu	ekspercka ocena terenowa	stanowiska 1, 4, 5, 6		
		Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	ekspercka ocena terenowa	stanowiska 1, 4, 5, 6		
		Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	ekspercka ocena terenowa	stanowiska 1, 4, 5, 6		
		Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i 30 cm grubości	ekspercka ocena terenowa	stanowiska 1, 4, 5, 6		
		Naturalne odnowienie drzewostanu	ekspercka ocena terenowa	stanowiska 1, 4, 5, 6		
		Występowanie mchów torfowców	ekspercka ocena terenowa	stanowiska 1, 4, 5, 6		
		Występowanie charakterystycznych krzewinek (borówka bagienna, bagno zwyczajne)	ekspercka ocena terenowa	stanowiska 1, 4, 5, 6		
		Pionowa struktura roślinności	ekspercka ocena terenowa	stanowiska 1, 4, 5, 6		
		Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	ekspercka ocena terenowa	stanowiska 1, 4, 5, 6		
		Inne zniekształcenia	ekspercka ocena terenowa	stanowiska 1, 4, 5, 6		
Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)	ekspercka ocena terenowa	stanowiska 1, 4, 5, 6				

<i>Perspektywy ochrony</i>			ekspercka ocena terenowa		stanowiska 1, 4, 5, 6		
Poprawa stanu siedliska 7230 poprzez właściwe kształtowanie warunków wodnych i przywrócenie ekstensywnego użytkowania rolniczego	Powierzchnia siedliska		ekspercka ocena terenowa	2013, 2019	stanowisko 1	RDOŚ Olsztyn	1,0
	Specyficzna struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	ekspercka ocena terenowa				
		Gatunki dominujące	ekspercka ocena terenowa				
		Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	ekspercka ocena terenowa				
		Obce gatunki inwazyjne	ekspercka ocena terenowa				
		Gatunki ekspansywne roślin zielnych	ekspercka ocena terenowa				
		Ekspansja krzewów i podrostu drzew	ekspercka ocena terenowa				
		Stopień uwodnienia	ekspercka ocena terenowa				
		Pozyskanie torfu	ekspercka ocena terenowa				
Melioracje odwadniające	ekspercka ocena terenowa						
<i>Perspektywy ochrony</i>		ekspercka ocena terenowa					

Monitoring stanu ochrony siedlisk powinien być dokonywany dla wszystkich siedlisk wskazanych jako przedmioty ochrony w oparciu o proponowane stanowiska. W ramach monitoringu stanu siedlisk proponuje się prowadzenie specjalistycznego monitoringu hydrologicznego opartego na automatycznych rejestratorach poziomu wód gruntowych. Obecnie jest to jest to optymalna (obiektywna i jednocześnie nie wymagająca wysokich nakładów finansowych) metoda. Rejestrację poziomu wody należy prowadzić w obrębie 2 stanowisk (1 – 53 48 33.516N, 20 19 02.274E, 2 - 53 48 45.762N, 20 19 26.334E). Najważniejszym elementem prowadzonego monitoringu hydrologicznego jest ocena stabilności (amplitudy wahań) poziomu wody oraz wyznaczenie jego średniego poziomu. W obecnych warunkach, automatyczne rejestratory są najtańszym i najprecyzyjniejszym sposobem badania poziomu wód.

8. Wskazania do dokumentów planistycznych

Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (Art. 28 ust 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody)
----------------------------------	--

Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Kudypy.	Wyłączyć z użytkowania gospodarczego siedliska lasów bagiennych znajdujące się w granicach obszaru.
Aktualizacja studiów i planów zagospodarowania przestrzennego gmin.	1. Wykluczyć możliwość zmiany stosunków wodnych w obszarze zlewni powierzchniowej obszaru. 2. Wykluczyć możliwość zmiany przeznaczenia i funkcji gruntów w obszarze i jego zlewni powierzchniowej. Promować ekstensywną gospodarkę rolną w ramach pakietów rolno-środowiskowych w obszarze łąk i pastwisk zarówno w granicach Obszaru jak też jego zlewni powierzchniowej.

9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony

nie zachodzą przesłanki uzasadniające sporządzenie planu ochrony

10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic

nie zachodzą przesłanki uzasadniające zmianę istniejących granic

L.p.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
1.	7120	brak	Siedlisko nie występuje w obszarze. Obecnie jego miejsce zajęły siedliska 91D0 i 7140.
2.	7140 – procent pokrycia 8,48	procent pokrycia 11,8	Zaliczane wcześniej płyty siedliska 7120 powinny być klasyfikowane jako siedlisko 7140.
3.	91E0 – procent pokrycia 11,18	procent pokrycia - 41,42	Zaliczane wcześniej płyty siedliska 7120 powinny być klasyfikowane jako siedlisko 7140.
4.	brak 7230	wpisać siedlisko	Wcześniej siedlisko prawdopodobnie zostało zakwalifikowane jako 7140.

	7230	
--	------	--

L.p.	Proponowany przebieg granicy na tle istniejących granic obszaru	Uzasadnienie do zmiany
	nie dotyczy	

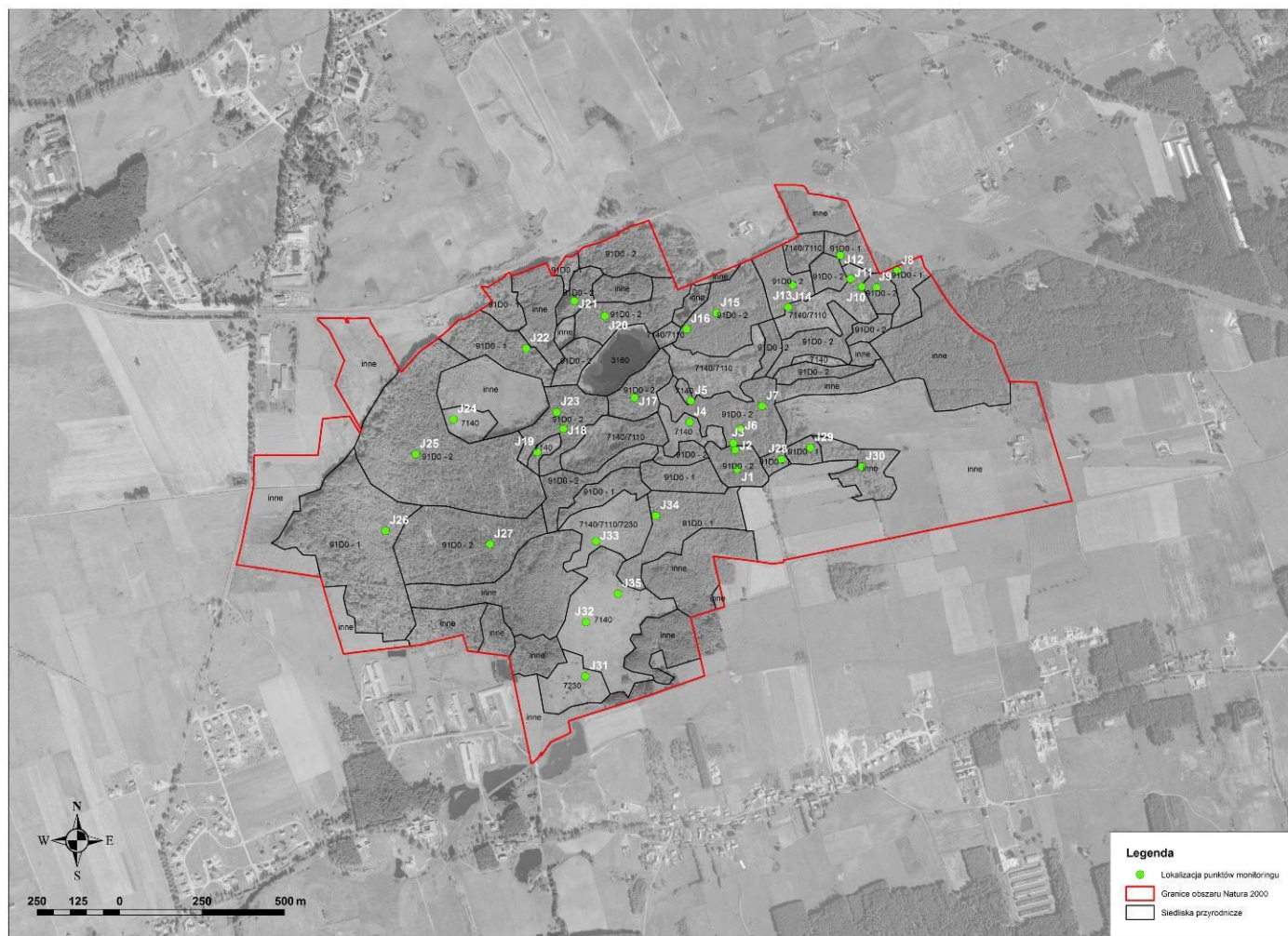
11. Zestawienie uwag i wniosków

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	Moduł A		
	Moduł B		
	Moduł C		

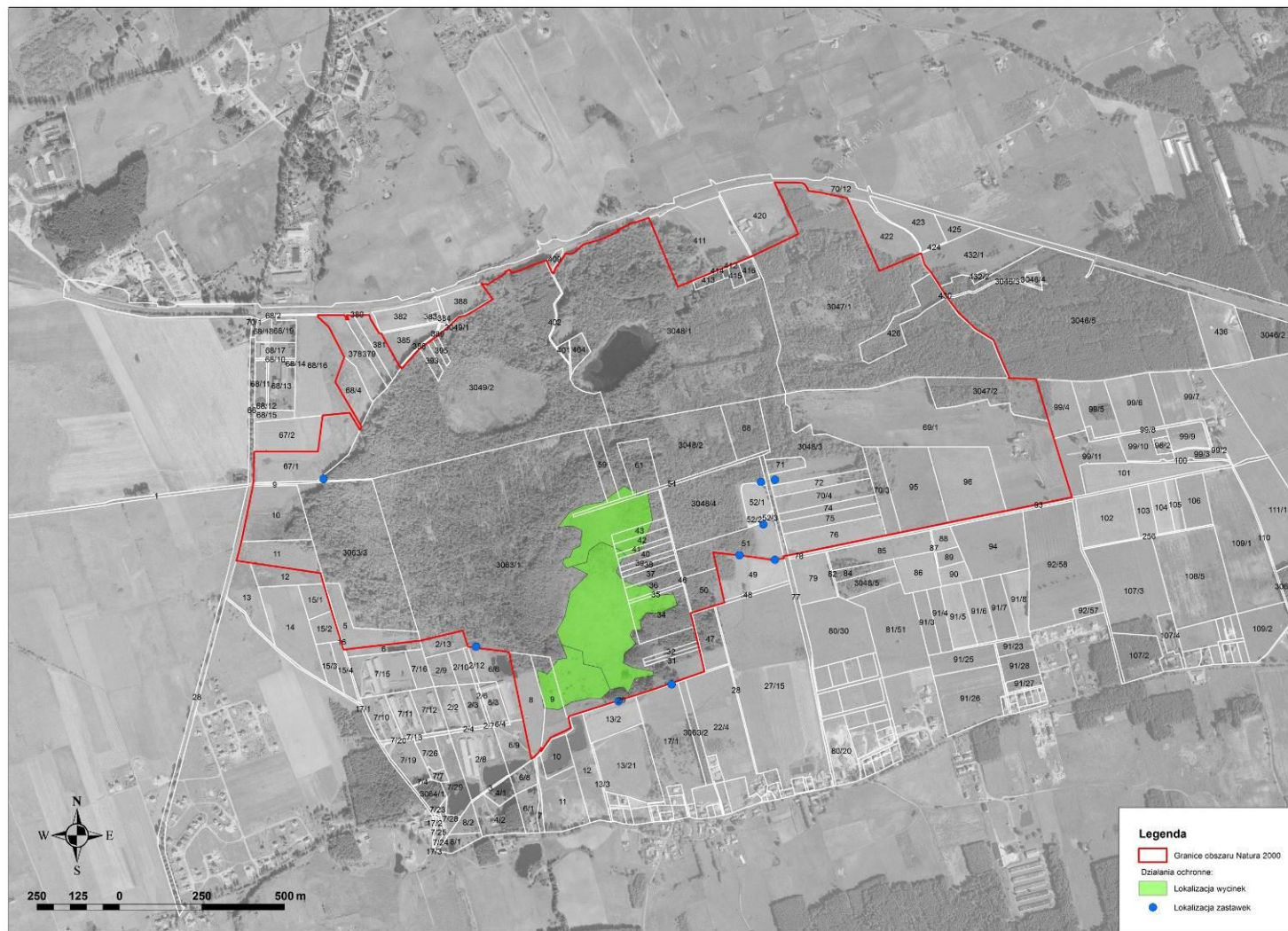
12. Literatura

T. Trampler i in. 1990 Regionalizacja przyrodniczo-leśna na podstawach ekologiczno-fizjograficznych, PWRiL. Warszawa
 Hołodyński Cz., Krupa M. (red.). 2009. Obszary Natura 2000 w woj. warmińsko-mazurskim. Mantis, Olsztyn.

Załączniki graficzne i fotografie:

Ryc. 1. Siedliska natura 2000 (i pozostałe) w obszarze wraz z lokalizacją stanowisk badawczych – transektów w obrębie których dokonano oceny stanu.

Ryc. 2. Proponowane działania ochronne.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 1 Widok na obszar od strony południowej (od strony miejscowości Jonkowo).

Fot. 2. Olszyny w południowej części obszaru (stanowisko łęgowe kani czarnej).

Fot. 3. Zarastające potorfia z mszarami przejściowotorfowiskowymi.

Fot. 4,5,6. Różne etapy sukcesji mszarów w obrębie zarastających potorfii w centralnej części obszaru.

Fot. 7,8,9. Bory bagienne o zróżnicowanym stopniu zachowania jako siedlisko dominujące powierzchniowo w obszarze.

Fot. 10. Ekspansja boru bagiennego w obrębie zarosniętego potorfia.

Fot. 11. Fragment olsu.

Fot. 12. Regenerujące się wtórnie fragmenty borów i brzezin bagiennych na skutek podniesionego poziomu wody w wyniku piętrzeń bobrowych.

Fot. 13. Fragment silnie przesuszonej brzeziny bagiennej w północnej części obszaru.

Fot. 14. Fragment olsu w potorfiach przechodzący w brzezinę bagienną w północno-zachodniej części obszaru.

Fot. 15. Otwarte torfowisko alkaliczne i przejściowe w południowej części obszaru (najlepiej zachowany i jeden z najcenniejszych fragmentów obszaru).

Fot. 16. Stanowisko *Carex chordoriza*, jednego z najcenniejszych elementów flory obszaru na otwartym torfowisku w południowej części.

Fot. 17. Tama bobrowa w południowej części obszaru jako niezwykle istotny element poprawiający warunki wodne znacznej jego części.